De colleges van B&W van de
16 gemeenten die deelnemen aan
de gemeenschappelijke regeling RWB

Uw kenmerk:	-	Datum:	27 september 2023
Ons kenmerk:	RWB/2023-117	Contactpersoon:	Marijke Riksen
Onderwerp:	Ontwerp 4e wijziging gemeenschappelijke regeling Regio West-Brabant	Telefoon:	06 12 96 30 29
		E-mail:	marijke.riksen@west-brabant.eu
Bijlagen:	2		

Beste colleges,

De Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) is gewijzigd en noopt tot aanpassing van de gemeenschappelijke regeling Regio West-Brabant. De wetswijziging heeft tot doel de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen te versterken. Het instrumentarium voor de kaderstellende en controlerende rollen van gemeenteraden wordt daarvoor uitgebreid.

Na een uitgebreid afstemmingstraject stelde het algemeen bestuur van Regio West-Brabant op 5 juli het ontwerp vast van de 4e wijziging van de gemeenschappelijke regeling Regio West-Brabant (GR RWB). Daarin zijn de voorstellen voor de inzet van het nieuwe instrumentarium vervat. We vragen u om een voorgenomen besluit te nemen tot vaststelling van het Ontwerp van de 4e wijziging van onze GR en met een zienswijzeprocedure de reactie van de raad op te halen.

We lichten in deze brief eerst het proces toe. We stippen daarbij ook de verhouding tot het concept van de geactualiseerde Nota Verbonden Partijen aan. Daarna volgt een samenvatting van de voorstellen over de toepassing van de nieuwe mogelijkheden die de Wgr biedt. Twee andere aanpassingen die we ook door willen voeren in deze 4e wijziging, komen vervolgens aan bod. We sluiten af met onze concrete vragen aan u in deze fase en een schets van het vervolgproces.

Totstandkoming voorstel

Afstemming samenwerkingsverbanden
De gewijzigde Wgr vraagt om een gesprek tussen gemeenschappelijke regelingen en raden over diverse onderwerpen. De uitkomsten daarvan moeten in een wijziging van de regelingen landen. De 6[1] grotere gemeenschappelijke regelingen in West- en Midden-Brabant hebben, in afstemming met griffiers uit beide regio's, bekeken op welke onderdelen het mogelijk is om gelijkluidende voorstellen

[1] Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant, Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant, GGD Hart voor Brabant, GGD West-Brabant, Regio Hart van Brabant en Regio West-Brabant

aan de raden voor te leggen. Dat kan in beperkte mate omdat het wettelijk kader en de aard van de samenwerkingsverbanden erg variëren. De inhoudelijke wijzigingen zijn dus vooral een kwestie van maatwerk per regeling. Het proces is wel goed te stroomlijnen en dat doen we dan ook. Daardoor kunt u in één vergadering (in december) de wijzigingsvoorstellen van de gemeenschappelijke regelingen bespreken.

Overleg met griffies
Specifiek voor de GR RWB hebben we verkennende gesprekken gevoerd met de griffies die -volgens hun eigen verdeling- een extra betrokkenheid bij RWB hebben. Dat zijn de griffies van Breda, Etten-Leur en Woensdrecht. Met hen bespraken we de wederzijdse wensen en ideeën. De inzichten van dat moment hebben we bij onze wijzigingsvoorstellen betrokken.

Nota Verbonden Partijen
In West-Brabant is een geactualiseerde Nota Verbonden Partijen in voorbereiding. De Nota Verbonden Partijen raakt op een aantal punten de inhoud van gemeenschappelijke regelingen. De concept Nota was nog niet klaar toen het algemeen bestuur van RWB de voorstellen voor de 4e wijziging van de GR RWB besprak en vaststelde. We hebben daarna als strategisch beraad geconcludeerd dat er tussen de concept Nota Verbonden Partijen van 25 juli 2023[2] en de wijzigingsvoorstellen weinig licht zit. Per onderwerp motiveren we dat. Begin 2024 zullen we bij onze definitieve voorstellen eventuele (voorziene) aanpassingen van de concept Nota mee in beschouwing nemen[3].

Inhoud van de wijzigingsvoorstellen die voortkomen uit de Wgr
We vinden de inhoudelijke betrokkenheid van gemeenteraden bij de bepaling van de doelen en activiteiten van onze RWB-samenwerking erg belangrijk. Daarom volgen we al vanaf het begin een zienswijzeprocedure voor het meerjarenbeleidsplan dat iedere vier jaar wordt opgesteld. De jaarlijkse concretisering daarvan staat in de (ontwerp)begroting die eveneens voor zienswijzen wordt aangeboden. Het nieuwe Wgr-instrumentarium wordt wat ons betreft ingezet om de wederzijdse inhoudelijke betrokkenheid en afstemming verder te versterken. Op financieel gebied zijn de sturingsmogelijkheden immers al helemaal ingebed in de GR RWB. Met dit accent op de inhoud sluiten we aan bij de uitkomsten van de evaluatie van de vorige Nota Verbonden Partijen en de insteek van de geactualiseerde Nota.

De bijlagen bevatten een totaaloverzicht met uitgebreide toelichting op de aanpassingen die we voorstellen. Deze vatten we hierna in de artikelsgewijze volgorde samen.

[2] Brief van 25 juli 2023 van burgemeester Depla, mede namens de andere bestuurlijke opdrachtgevers, aanbieding concept Nota Verbonden Partijen voor zienswijzen aan de raden en verbonden partijen.
[3] Vaststelling van de nieuwe Nota Verbonden Partijen wordt voorzien in het eerste kwartaal van 2024.

Participatie burgers en belanghebbenden
In de GR moeten we aangeven of (en zo ja hoe) burgers en belanghebbenden kunnen participeren. RWB betrekt weliswaar regelmatig ook belangengroeperingen bij de totstandkoming van adviezen en plannen van aanpak, maar dit is niet de formele participatie zoals die in de Wgr wordt bedoeld. Waar nodig of meer relevant zijn het de gemeenten die inspraak en participatie organiseren. Dit is in lijn met de concept Nota Verbonden Partijen.

Actieve informatieverstrekking
Het strategisch beraad (het dagelijks bestuur van de GR RWB) neemt een actievere rol bij het voorzien van de raden van informatie. Bovenop de gebruikelijke informatie in het kader van de P&C-cyclus gaat het om verspreiding van agendavoorstellen voor de vergaderingen van het algemeen bestuur, de genomen besluiten door het algemeen bestuur en periodieke inhoudelijke voortgangsrapportages. Het strategisch beraad informeert de raden in ieder geval twee maal per jaar schriftelijk over de voortgang van de realisatie van het meerjarenbeleidsplan en over onderwerpen van strategisch belang. Minimaal twee maal per jaar organiseert het strategisch beraad een bijeenkomst voor raadsleden waarin de voortgang van de realisatie van het meerjarenbeleidsplan en onderwerpen van strategisch belang besproken worden. Het voorstel in de concept Nota Verbonden Partijen is om jaarlijks drie raadsledenbijeenkomsten met een brede scope, gecoördineerd en planmatig te organiseren. Als dit voorstel wordt aangenomen, dan sluiten we als GR RWB hier graag op aan.
Daarnaast blijft het strategisch beraad jaarlijks twee verdiepende thematische informatiebijeenkomsten organiseren waarvoor, naast triplehelixpartners, ook raadsleden uitgenodigd worden.

De hierboven beschreven, actievere informatievoorziening laat onverlet de rol van de leden van het algemeen bestuur om de raden (op verzoek) te voorzien van informatie en inlichtingen.

Data en termijnen zienswijzen kadernota en ontwerpbegroting en voorlopige jaarrekening
De datum voor aanbieding van onze kadernota blijft op 1 februari gehandhaafd. De voorlopige jaarrekening en ontwerpbegroting ontvangen de raden met ingang van dit jaar al voor 1 april (dit was voorheen 15 april). Voor indiening van zienswijzen zijn 12 weken beschikbaar. Dit komt tegemoet aan de wettelijke termijnen en maakt afronding van het besluitvormingsproces over de P&C-stukken voor de zomer haalbaar. In de concept Nota Verbonden Partijen luidt het advies om geen data en termijnen op te nemen in de GR, maar te verwijzen naar de (werk-)afspraken die daarover gemaakt worden in overleg tussen gemeenten en verbonden partijen. Wij maken graag praktische werkafspraken, maar menen dat het wel zo duidelijk en niet zo gauw aan verandering onderhevig is, om de wettelijke data/termijnen, en de afwijking daarvan voor de kadernota (aan te bieden voor 1 februari in plaats van de wettelijke datum van 1 april), in de regeling op te nemen.

Uittreedbepalingen
De Wgr schrijft voor dat dat een gemeenschappelijke regeling spelregels voor uittreding bevat. In 2021 trad de Zeeuwse gemeente Tholen uit de GR RWB. We stellen voor om de afspraken die daarbij gemaakt zijn op te nemen als uittreedbepalingen. Dit sluit aan op het advies in de concept Nota Verbonden Partijen.

Evaluatie
Iedere vier jaar evalueren we de strategische doelen en activiteiten van de GR RWB, namelijk bij de herijking van het meerjarenbeleidsplan[4]. Voor andere aspecten van de GR (werkwijze en functioneren) stellen we aanvullend voor dat het algemeen bestuur het moment en de reikwijdte van een evaluatie bepaalt. Ook als meer dan de helft van de gemeenten, meer dan de helft van de inwoners vertegenwoordigend, hierom vraagt vinden we dat een dergelijke evaluatie plaats moet vinden. Dit is een nuancering op de insteek van de Nota Verbonden Partijen, die een vierjaarlijkse brede evaluatie voorstaat (tenzij daar geen behoefte aan bestaat).

Gemeenschappelijke adviescommissie?
De vernieuwde Wgr biedt de mogelijkheid om een gemeenschappelijke adviescommissie in te stellen. U leest hierover niets in het Ontwerp van de 4e wijziging GR RWB. Dit is omdat wij vinden dat het allereerst aan de gezamenlijke raden is om hier het gesprek over te voeren. De concept Nota Verbonden Partijen biedt aanknopingspunten voor een afweging hierop. We vernemen graag via de zienswijzen wat de ideeën hierover zijn: vindt de raad de instelling van een gemeenschappelijke adviescommissie gewenst, waarover en aan wie gaat deze commissie adviseren?
Overigens hoeft de instelling van een gemeenschappelijke adviescommissie niet in de gemeenschappelijke regeling zélf opgenomen te worden. De GR RWB biedt al de mogelijkheid om een adviescommissie in te stellen. Het algemeen bestuur is sowieso gehouden een besluit tot instelling van een gemeenschappelijke adviescommissie te nemen als alle raden dit willen.

Voor de situatie dat de raden niet kiezen voor instelling van een gemeenschappelijke adviescommissie voor de GR RWB, stellen we voor het gesprek met de raden op informele wijze te intensiveren. Naast de raadsledenbijeenkomsten, zoals benoemd bij “actieve informatievoorziening” wordt dan met regelmaat een inhoudelijk gesprek georganiseerd tussen een afvaardiging van ons bestuur, de directie en één of meer raadsleden per gemeente (de adoptanten, ambassadeurs, rapporteurs of anderen die zich betrokken voelen bij onze activiteiten).

Andere wijzigingen
Twee voorgestelde veranderingen hebben niks met de gewijzigde Wgr te maken. Met de eerste wordt alsnog de uittreding van Tholen in de GR RWB verwerkt. Het tweede voorstel beoogt de administratieve last te beperken in de situatie dat een tussentijdse verhoging van het bedrag per inwoner onontkoombaar is. Het gaat dan om de situatie waarin autonome loon- en prijsontwikkelingen in praktijk erg afwijken van de aannamen in de begroting en het opvangen daarvan in de

[4] Dit wordt in praktijk tot nu toe Actieprogramma RWB genoemd.

exploitatie niet mogelijk is. Onder voorwaarde dat er geen sprake is van wijziging van beleid, is ons voorstel dat het algemeen bestuur hierover kan beslissen zonder voorafgaande zienswijzeprocedure. De gemeenteraden worden via de bestuursrapportages uiteraard wel expliciet geïnformeerd over een dergelijk besluit. Het algemeen bestuur van RWB heeft 5 juli uitgebreid bij de voors en tegens van dit voorstel stilgestaan en geeft u dit in overweging.

In de concept Nota Verbonden Partijen wordt voorgesteld dat de gemeenschappelijke regelingen voor een dergelijke situatie een beperkte algemene reserve kunnen aanleggen. Die heeft de GR RWB momenteel niet. Als gemeenten ons toestaan deze met dit doel in te stellen, dan komt het tweede voorstel uiteraard te vervallen.

Gevraagde besluitvorming
De gemeenschappelijke regelingen hebben afgesproken de ontwerpen van de gewijzigde regelingen voor 1 oktober aan gemeenten en eventuele andere deelnemers voor te leggen. U wordt gevraagd een voorgenomen besluit te nemen tot vaststelling van de 4e wijziging van de gemeenschappelijke regeling RWB en dit besluit vervolgens voor te leggen aan de gemeenteraad om haar in de gelegenheid te stellen bij uw college zienswijzen in te dienen. De zienswijzetermijn van de raden bedraagt conform artikel 1 lid 3 van de Wgr 8 weken. Zoals toegezegd[5] bespreken de raden alle wijzigingsvoorstellen in hun decembervergadering. Het is aan u als college om vervolgens een standpunt in te nemen over de zienswijze van uw raad en ons hierover te informeren. Verwijzend naar de brief over aanpassing van de gemeenschappelijke regelingen, vragen we u ons voor 1 januari 2024, dan wel zo spoedig mogelijk hierna, hiervan op de hoogte te stellen.

Vervolgtraject
In de tweede fase (januari-juli 2024) wegen we af welke zienswijzen leiden tot aanpassing van het Ontwerp wijzigingsvoorstel. Het algemeen bestuur van RWB besluit om het, eventueel aangepaste, wijzigingsvoorstel voor te leggen aan de colleges van de deelnemende gemeenten met het verzoek dit vast te stellen. De colleges nemen een voorgenomen besluit tot vaststelling en vragen de raden om toestemming. Daarna besluiten de colleges tot vaststelling van de wijzigingen en volgt publicatie.

Informatie
Heeft u vragen over deze brief met bijlagen? Neem dan contact op met Marijke Riksen (marijke.riksen@west-brabant.eu, 06 12 96 03 29).

[5] Brief van 25 juli 2023 van burgemeester Depla, mede namens andere bestuurlijke opdrachtgevers, over aanpassen gemeenschappelijke regelingen

Met vriendelijke groet,

Het strategisch beraad van Regio West-Brabant

Paul Depla
voorzitter

Erik Kiers
directeur-secretaris

Bijlagen:

1. Besluit van het algemeen bestuur gemeenschappelijke regeling Regio West-Brabant van 5 juli 2023 met voorgestelde wijzigingen
2. Complete gemeenschappelijke regeling Regio West-Brabant inclusief voorgestelde wijzigingen met toelichting.